ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1995

Vyhlásené: 20.02.1995 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

42

PREDSEDA NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ZÁKON
o nemocenskom poistení zamestnancov

vyhlasuje úplné znenie zákona z 30. novembra 1956 č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom z 26. marca 1959 č. 16/1959 Zb., zákonom z 25. marca 1964 č. 58/1964 Zb., zákonom zo 16. júna 1965 č. 65/1965 Zb., zákonom z 27. júna 1968 č. 87/1968 Zb., zákonom z 27. júna 1968 č. 88/1968 Zb., zákonným opatrením Predsedníctva Federálneho zhromaždenia z 27. januára 1982 č. 8/1982 Zb., zákonom z 23. júna 1982 č. 73/1982 Zb., zákonom zo 14. decembra 1983 č. 148/1983 Zb., zákonom z 13. novembra 1984 č. 109/1984 Zb., zákonom z 23. júna 1987 č. 51/1987 Zb., zákonom z 19. apríla 1990 č. 110/1990 Zb., zákonom zo 4. mája 1990 č. 180/1990 Zb., zákonom z 15. júla 1991 č. 306/1991 Zb., zákonom z 28. apríla 1992 č. 235/1992 Zb., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky zo 17. decembra 1992 č. 7/1993 Z. z., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky z 1. júla 1994 č. 193/1994 Z. z. a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky zo 6. júla 1994 č. 194/1994 Z. z.

Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

§ 1

Tento zákon upravuje nemocenské poistenie zamestnancov (ďalej len „poistenie“) pre prípad choroby, úrazu, tehotenstva, materstva a starostlivosti alebo ošetrovania člena rodiny.

PRVÁ ČASŤ
OSOBNÝ ROZSAH POISTENIA

Okruh poistených osôb

§ 2

Podľa tohto zákona sú poistené, ak sú činné na území Slovenskej republiky,

a) osoby v pracovnom pomere,

b) osoby v obdobnom pracovnom vzťahu, ak nie sú poistené podľa iných predpisov,[1a])

c) spoločníci spoločností s ručením obmedzeným a členovia družstiev, ak sú odmeňovaní za prácu v spoločnosti alebo v družstve formou, ktorá sa podľa osobitných predpisov považuje za príjem zo závislej činnosti,[2])

d) ďalšie osoby, o ktorých to ustanovujú osobitné predpisy,[3])

(ďalej len „zamestnanci“), a ak sa na nich vzťahujú právne predpisy Slovenskej republiky.

§ 3

(1) Ak vykonáva zamestnanec prechodne prácu mimo územia Československej republiky, nemá to vplyv na jeho poistenie.

(2) Poistení podľa tohto zákona sú, i keď pracujú v cudzine trvale, občania Československej republiky, ktorí sú

a) zamestnancami československých zastupiteľských úradov, československých podnikov zahraničného obchodu a podnikov dopravných,

b) zrušené,

c) zamestnancami osôb uvedených pod písmenom a).

§ 4
Výkon niekoľkých činností

Kto vykonáva niekoľko činností zakladajúcich poistenie podľa tohto zákona, je poistený z každej z nich.

§ 5
Vyňatie z poistenia

Z poistenia podľa tohto zákona sú vyňatí

a) príslušníci ozbrojených zborov z povolania,

b) cudzí štátni príslušníci, ktorí sú činní v Československej republike pre zamestnávateľov, ktorí požívajú diplomatické výsady a imunity,

c) zamestnanci, ktorí sú činní v Československej republike iba prechodne, a to pre zamestnávateľov, ktorí nemajú trvale v tuzemsku sídlo (trvalý pobyt) alebo sídlo útvaru, ktorý vedie evidenciu miezd,

d) zamestnanci, ktorí vykonávajú len príležitostné zamestnanie.

§ 6
Príležitostné zamestnanie

(1) Za príležitostné sa považuje náhodilé jednorazové zamestnanie, ktoré podľa dojednania nemá trvať a ani netrvalo dlhšie než päť pracovných dní po sebe idúcich.

(2) Za príležitostné sa ďalej považuje zamestnanie, ktorého obsahom je len pracovná činnosť malého rozsahu, t. j. najmä zamestnanie, v ktorom zárobok nedosahuje ani 120 Sk za kalendárny mesiac. I keď je zárobok nižší, nepovažuje sa však zamestnanie za príležitostné, ak

a) je sústavnou prípravou na budúce povolanie alebo

b) zamestnanec ho koná popri inej činnosti zakladajúcej poistenie podľa tohto zákona.

§ 7
Vznik poistenia

(1) Poistenie vzniká dňom vstupu do zamestnania, ktoré zakladá poistenie podľa tohto zákona.

(2) Poistenie zamestnancov uvedených v § 2 písm. c) vzniká dňom začatia výkonu práce, ktorý zakladá poistenie podľa tohto zákona, najskôr dňom vzniku spoločnosti s ručením obmedzeným alebo družstva.[4])

§ 8
Zánik poistenia

(1) Poistenie zaniká dňom skončenia zamestnania, ktoré zakladá poistenie podľa tohto zákona.

(2) Poistenie zamestnancov uvedených v § 2 písm. c) zaniká dňom skončenia výkonu práce, ktorý zakladá poistenie podľa tohto zákona, alebo zánikom spoločnosti s ručením obmedzeným alebo členstva v družstve podľa osobitného predpisu.[4a])

§ 9

Zrušený.

DRUHÁ ČASŤ
PREVENTÍVNA A LIEČEBNÁ STAROSTLIVOSŤ O ZAMESTNANCOV A ICH RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV

§ 10

Zrušený.

TRETIA ČASŤ
DÁVKY NEMOCENSKÉHO POISTENIA

PRVÝ ODDIEL
PREHĽAD DÁVOK

§ 11

Dávky nemocenského poistenia sú

a) kúpeľná starostlivosť,

b) peňažné dávky

1. nemocenské,
2. podpora pri ošetrovaní člena rodiny,
3. vyrovnávací príspevok v tehotenstve a materstve,
4. peňažná pomoc v materstve,
5. podpora pri narodení dieťaťa,
6. pohrebné.

DRUHÝ ODDIEL
VECNÉ DÁVKY

§ 12
Kúpeľná starostlivosť

(1) Zamestnancom a ich rodinným príslušníkom možno poskytnúť kúpeľnú starostlivosť, a to bezodplatne včítane úhrady cestovného.

(2) Kúpeľná starostlivosť zamestnancom a ich rodinným príslušníkom sa poskytuje na účet nemocenského poistenia v zariadeniach kúpeľnej starostlivosti; o jej náplni a spôsobe poskytovania platia predpisy o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti.

(3) O výbere zamestnancov a ich rodinných príslušníkov pre kúpeľnú starostlivosť sa rozhoduje na podklade lekárskych návrhov.

(4) Zrušený.

§ 13

Zrušený.

§ 14

Zrušený.

TRETÍ ODDIEL
PEŇAŽNÉ DÁVKY

Nemocenské

§ 15

(1) Nemocenské náleží namiesto mzdy, platu alebo odmeny za prácu[5]) (ďalej len „mzda“) zamestnancovi, ktorý je pre nemoc alebo úraz uznaný dočasne za neschopného na výkon svojho doterajšieho zamestnania; za neschopného na výkon svojho zamestnania sa považuje aj zamestnanec prijatý do ústavnej starostlivosti v zariadení preventívnej a liečebnej starostlivosti (ďalej len „ústavné ošetrovanie“).

(2) Pri kúpeľnej starostlivosti náleží nemocenské, ak sa táto starostlivosť poskytuje mimo dovolenky na zotavenie.

(3) Nemocenské sa poskytuje od prvého dňa dočasnej neschopnosti na výkon doterajšieho zamestnania pre nemoc alebo úraz (ďalej len „pracovná neschopnosť“) do skončenia pracovnej neschopnosti alebo do uznania invalidity alebo čiastočnej invalidity. Nemocenské sa však poskytuje najdlhšie počas jedného roku od začiatku pracovnej neschopnosti (ďalej len „podporná doba“).

(4) Pri novej pracovnej neschopnosti sa započítavajú do podpornej doby aj predchádzajúce obdobia pracovnej neschopnosti, ak spadajú do času jedného roku pred vznikom novej pracovnej neschopnosti. Tieto obdobia sa však nezapočítajú,

a) ak zamestnanie trvalo aspoň šesť mesiacov od skončenia poslednej pracovnej neschopnosti pre nemoc, alebo

b) ak nová pracovná neschopnosť bola spôsobená pracovným úrazom (nemocou z povolania) podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení zamestnancov.

Do podpornej doby sa taktiež nezapočítava predchádzajúce obdobie pracovnej neschopnosti spôsobenej pracovným úrazom (nemocou z povolania).

(5) Nemocenské možno poskytovať i po uplynutí podpornej doby, ak možno na základe vyjadrenia posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia očakávať, že zamestnanec v krátkom čase nadobudne pracovnú schopnosť; takto však možno poskytovať nemocenské najdlhšie počas jedného roku od uplynutia podpornej doby.

§ 16

Nemocenské náleží namiesto mzdy zamestnancovi počas karantény nariadenej podľa predpisov o boji proti prenosným nemociam.

§ 17

(1) Nemocenské sa určí z priemernej čistej mzdy zamestnanca pripadajúcej na pracovný deň (ďalej len „čistá denná mzda“), najviac však zo sumy 200 Sk pri päťdennom pracovnom týždni. Táto suma sa úmerne upraví, ak je pracovný čas rozvrhnutý na iný počet pracovných dní v týždni.i)

(2) Základom na zistenie čistej dennej mzdy je zárobok, ktorý zamestnanec dosiahol po odpočítaní dane zo mzdy v zamestnaní zakladajúcom jeho nemocenské poistenie alebo v súvislosti s týmto zamestnaním pred vznikom nároku na nemocenské za obdobie ustanovené vykonávacími predpismi.ia)

(3) Započítateľným zárobkom zamestnancov uvedených v § 2 písm. c) je ich odmena za prácu, ktorá sa podľa osobitných predpisov považuje za príjem zo závislej činnosti.[2])

(4) Ak je čistá denná mzda zamestnanca v pracovnom pomere alebo člena družstva v členskom pomere, kde súčasťou členstva je tiež pracovný vzťah, nižšia ako čistá denná mzda zistená z minimálnej mzdy, na ktorú by vznikol nárok tomuto zamestnancovi alebo členovi v kalendárnom mesiaci, v ktorom vznikla po-treba použiť čistú dennú mzdu na určenie nemocenského, zvýši sa čistá denná mzda na výšku zodpovedajúcu čistej dennej mzde zistenej z minimálnej mzdy; to platí obdobne pri používaní pravdepodobného započítateľného zárobku.

(5) Nemocenské patrí za pracovné dni.ib) Pracovným dňom sa kladú na roveň sviatky, za ktoré sa poskytuje náhrada mzdy.

§ 18

(1) Výška nemocenského za pracovný deň je 90 % čistej dennej mzdy.

(2) Za prvé tri pracovné dni pracovnej neschopnosti je však výška nemocenského 70 % čistej dennej mzdy. Pri pracovnej neschopnosti, ktorá vznikla pracovným úrazom (chorobou z povolania), alebo pri karanténe patrí za prvé tri pracovné dni nemocenské vo výške 90 % čistej dennej mzdy.

§ 19

Zrušený.

§ 20

Zrušený.

§ 21

Zrušený.

§ 22

Zrušený.

§ 23

Nemocenské pri pracovnej neschopnosti pre aktívnu tuberkulózu patrí vo výške čistej dennej mzdy, najviac však v sume rozhodnej na určenie nemocenského, ak pracovná neschopnosť z tohto dôvodu trvá dlhšie ako mesiac.

§ 24

(1) Nárok na nemocenské nemá, kto si privodil pracovnú neschopnosť

a) v úmysle vylákať nemocenské, alebo

b) zavinenou účasťou v bitke, alebo

c) ako bezprostredný následok svojej opitosti alebo zneužitia omamných prostriedkov, alebo

d) pri spáchaní úmyselného trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica presahuje jeden rok.

(2) Ak má zamestnanec rodinných príslušníkov, možno im v týchto prípadoch vyplácať nemocenské až do výšky troch štvrtín; zamestnancovi bez rodinných príslušníkov možno v prípadoch uvedených v predchádzajúcom odseku pod písmenami b), c) a d) vyplatiť nemocenské až do výšky polovice.

§ 25
Podpora pri ošetrovaní člena rodiny

(1) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny patrí za podmienok ďalej ustanovených zamestnancovi (mužovi alebo žene), ktorý nemôže pracovať, pretože musí

1. ošetrovať choré dieťa mladšie ako 10 rokov alebo
2. starať sa o dieťa mladšie ako 10 rokov z toho dôvodu, že
   a) detské výchovné zariadenie, v starostlivosti ktorého dieťa inak je, alebo škola, do ktorej chodí, boli uzavreté na základe nariadenia príslušných orgánov, alebo
   b) dieťa nemôže byť pre nariadenú karanténu v starostlivosti detského výchovného zariadenia alebo dochádzať do školy, alebo
   c) osoba, ktorá sa inak o dieťa stará, ochorela alebo jej bola nariadená karanténa (karanténne opatrenie), a preto sa nemôže o dieťa starať, alebo
3. ošetrovať iného chorého člena rodiny, ak jeho zdravotný stav nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou osobou.

(2) Podmienkou na poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny je, že dieťa alebo chorý člen rodiny žije so zamestnancom v spoločnej domácnosti a že v tejto domácnosti nie je nikto iný, kto by sa mohol o dieťa starať alebo chorého ošetrovať; splnenie podmienky spoločnej domácnosti sa nevyžaduje, ak ide o ošetrovanie (starostlivosť) dieťaťa mladšieho ako 10 rokov rodičom a ak nie je v domácnosti, v ktorej dieťa žije, nikto iný, kto by mohol dieťa ošetrovať alebo sa oňho starať. Ak ide o ošetrovanie chorého dieťaťa alebo iného chorého člena rodiny, je ďalšou podmienkou, že chorého nie je možné alebo vhodné umiestniť v nemocnici.

(3) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny sa poskytuje najviac po dobu prvých siedmich pracovných dní, ak potreba ošetrovania (starostlivosti) v nich trvá.

(4) Zamestnancovi, ktorý má v trvalej starostlivosti aspoň jedno dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky a je inak osamelý, sa podpora pri ošetrovaní člena rodiny poskytuje najviac po dobu prvých 13 pracovných dní, ak potreba ošetrovania (starostlivosti) v nich trvá.

(5) O určení podpory a o jej sadzbách obdobne platia predpisy o nemocenskom.

(6) V tom istom prípade ošetrovania (starostlivosti) patrí podpora len raz a len jednému oprávnenému.

Peňažná pomoc v materstve

§ 26

Zrušený.

§ 27

Zrušený.

§ 28

Zrušený.

§ 29
Pohrebné

(1) Ak zomrel zamestnanec, náleží jeho pozostalým, ktorí vypravili pohreb, pohrebné v sume 1 000 Sk. Pozostalými sú manžel (manželka), druh (družka), deti, rodičia, starý otec a stará matka, súrodenci, svokor, svokra, tesť, testiná, zať a nevesta.

(2) Ak pohreb vypravil niekto iný než pozostalý, náleží mu pohrebné až do výšky preukázaných výdavkov, najviac však v sume 1 000 Sk. Pohrebné však nenáleží, ak bol pohreb vypravený na základe záväzku vyplývajúceho zo zmluvy alebo na základe úradnej povinnosti.

(3) Ak zamestnanec vypravil pohreb svojmu rodinnému príslušníkovi, náleží mu pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku do dvoch rokov pohrebné vo výške 200 Sk, pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku do 10 rokov pohrebné vo výške 500 Sk a pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku nad 10 rokov pohrebné vo výške 800 Sk.

ŠTVRTÝ ODDIEL
PRÍDAVKY NA DETI

§ 30 až 39

Zrušené.

ŠTVRTÁ ČASŤ
ÚPRAVA NÁROKOV PRE NIEKTORÉ ĎALŠIE SKUPINY OSÔB

§ 40

(1) Ak ten, kto vykonáva príležitostné zamestnanie, utrpí pri výkone tohto zamestnania pracovný úraz, ktorého následkom nastane smrť, poskytne sa pozostalým, ktorí vystrojili pohreb, pohrebné podľa § 29 ods. 1.

(2) Ak zomrie uchádzač o zamestnanie[6]) alebo jeho rodinný príslušník, patrí osobám, ktoré vystrojili pohreb, pohrebné podľa § 29.

(3) Kúpeľná starostlivosť podľa tohto zákona sa môže poskytnúť aj uchádzačom o zamestnanie.

PIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA O NÁROKOCH Z NEMOCENSKÉHO POISTENIA ZAMESTNANCOV

§ 41
Rodinní príslušníci

(1) Za rodinných príslušníkov zamestnanca sa pre nárok na vecné a peňažné dávky nemocenského poistenia považujú, ak nie sú sami poistení podľa tohto zákona alebo poistení, prípadne zabezpečení podľa iných právnych predpisov,

a) manželka (manžel),

b) deti do skončenia povinnej školskej dochádzky,

c) deti od skončenia povinnej školskej dochádzky do dosiahnutia 25 rokov veku, ak sa pre chorobu alebo úraz alebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemôžu sústavne pripravovať na budúce povolanie alebo byť zamestnané,

d) družka (druh), ak žije so zamestnancom v spoločnej domácnosti aspoň tri mesiace.

(2) Za rodinných príslušníkov sa ďalej považujú, ak nie sú sami poistení podľa tohto zákona alebo poistení, prípadne zabezpečení podľa iných právnych predpisov a ak sú výživou prevažne odkázaní na zamestnanca,

a) vnuci a súrodenci do skončenia povinnej školskej dochádzky,

b) vnuci a súrodenci od skončenia povinnej školskej dochádzky do dosiahnutia 25 rokov veku, ak sa pre chorobu alebo úraz alebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemôžu sústavne pripravovať na budúce povolanie alebo byť zamestnaní,

c) rodičia, starí rodičia, svokor, svokra, tesť, testiná,

d) sestra alebo dcéra, ktorá vedie ovdovenému alebo rozvedenému (rozlúčenému) zamestnancovi jeho domácnosť, ak v nej sa stará o jeho deti vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky.

(3) Za rodinného príslušníka sa považuje tiež bývalá manželka (manžel) zamestnanca, ak nie je sama poistená podľa tohto zákona alebo poistená, prípadne zabezpečená podľa iných právnych predpisov a ak zamestnanec má voči nej vyživovaciu povinnosť.

§ 42
Vznik nároku. Ochranná lehota

(1) Dávky nemocenského poistenia náležia, ak sa podmienky rozhodné na ich priznanie splnili v čase poistenia podľa tohto zákona alebo síce po skončení poistenia, avšak ešte v priebehu času, po ktorý zamestnanec poberá nemocenské alebo peňažnú pomoc v materstve, alebo ak sa splnili v ochrannej lehote.

(2) Ochranná lehota je 42 dní od skončenia zamestnania; ak však zamestnanec bol zamestnaný naposledy po kratšiu dobu, je ochranná lehota len toľko dní, koľko dní bol naposledy zamestnaný. U žien, ktorých zamestnanie sa skončilo v čase tehotnosti, je ochranná lehota vždy šesť mesiacov.

(3) Ak vznikne v ochrannej lehote znovu poistenie podľa tohto zákona, spočíva plynutie ochrannej lehoty počas trvania tohto poistenia. Ochranná lehota získaná novým poistením sa pripočítava k nevyčerpanému zvyšku predošlej ochrannej lehoty až do najvyššej výmery 42 dní. Vznikom poistenia, prípadne zabezpečenia podľa iných predpisov ochranná lehota zaniká.

§ 43
Nároky pri niekoľkých zamestnaniach

Ak vykonáva zamestnanec niekoľko zamestnaní, náleží nemocenské, podpora pri ošetrovaní člena rodiny, vyrovnávací príspevok v tehotenstve a materstve a peňažná pomoc v materstve samostatne z každého z nich. Ostatné dávky náležia len raz, a to z toho zamestnania, v ktorom má zamestnanec určenú dlhšiu pracovnú dobu, alebo ak je pracovná doba rovnaká, z toho zamestnania, v ktorom dosiahne vyšší zárobok.

§ 44
Premlčanie dávok

(1) Nárok na nemocenské, podporu pri ošetrovaní člena rodiny, vyrovnávací príspevok v tehotenstve a materstve alebo peňažnú pomoc v materstve za jednotlivé dni sa premlčuje, ak sa neuplatnil do troch rokov odo dňa, za ktorý patrí.

(2) Nárok na podporu pri narodení dieťaťa alebo pohrebné sa premlčuje, ak sa neuplatnil do troch rokov odo dňa pôrodu alebo úmrtia.

(3) Ak sa nárok na dávku uplatnil, premlčuje sa do troch rokov odo dňa priznania dávky.

§ 45
Prechod nároku

(1) Ak zomrie zamestnanec alebo iný oprávnený, nadobúdajú nárok na sumy peňažných dávok, ktoré sa stali zročnými do dňa jeho smrti, postupne manžel (manželka), deti, otec, matka, druh (družka) alebo súrodenci, ak tieto osoby žili so zomrelým v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti.

(2) Nárok na peňažné dávky nemocenského poistenia nemožno platne postúpiť ani dať do zálohu. Zexekvovanie nároku na tieto dávky sa spravuje predpismi o exekúcii na plat.

(3) Ak by výplatou dávky oprávnenému boli poškodené záujmy jeho detí alebo iných členov rodiny, môže kompetentný orgán nemocenského poistenia určiť, komu sa dávka bude vyplácať. Príjemca dávky je povinný ju použiť iba v prospech detí alebo iných členov rodiny, pre ktorých je dávka určená.

Povinnosti zamestnancov a iných oprávnených

§ 46

(1) Zamestnanec alebo iný oprávnený podľa tohto zákona je povinný osvedčiť predpísaným spôsobom skutočnosti, od ktorých závisí rozhodnutie o dávke.

(2) Zamestnanec alebo iný oprávnený, prípadne príjemca dávky je povinný hlásiť dôvod zániku nároku na dávku, ako aj iné skutočnosti rozhodné pre trvanie nároku na dávku alebo pre jej výšku a výplatu. Ak nie je vo vykonávacích predpisoch ustanovené inak, je povinný podať hlásenie najneskôr do 15 dní odo dňa, keď sa o týchto skutočnostiach dozvedel.

§ 47

(1) Zamestnanci sú povinní zachovávať predpisy o hlásení pracovnej neschopnosti a o chovaní a životospráve nemocných.

(2) Nemocenské možno dočasne znížiť alebo odňať, ak zamestnanec porušil predpisy uvedené v odseku 1. Ak má takýto zamestnanec rodinných príslušníkov, možno nemocenské len znížiť, a to najviac o štvrtinu.

§ 48
Zmena a vrátenie dávok

(1) Ak sa zmenia alebo ak odpadnú skutočnosti rozhodné na nárok na priznané nemocenské, na podporu pri ošetrovaní člena rodiny, vyrovnávací príspevok v tehotenstve a materstve, peňažnú pomoc v materstve alebo pre ich výšku, alebo ak tieto dávky sa priznali na podklade omylu, možno ich odňať, znížiť alebo zastaviť ich výplatu, ak nejde o prípady uvedené v odseku 2, len pre budúcnosť; zvýšenie sa však vykoná so spätnou platnosťou, ak nárok nie je už premlčaný.

(2) Zamestnanec alebo príjemca peňažnej dávky, ktorý zavinil, že dávka bola vyplatená neprávom, je povinný preplatok vrátiť; to platí najmä, ak dávku vylákal, zamlčal niektorú rozhodnú skutočnosť alebo nesplnil inú závažnú povinnosť uloženú mu týmto zákonom alebo vykonávacími predpismi. Ak v dávkovom konaní bolo vydané vykonateľné rozhodnutie o povinnosti vrátiť preplatok, možno ho vymáhať ako poistné, a to najneskôr do 10 rokov odo dňa výplaty dávky. Takýto preplatok možno tiež zraziť z dávok alebo zo mzdy, ktoré sa vyplácajú osobe povinnej na náhradu; pritom platia obdobne predpisy o sumách, ktoré nemožno zexekvovať pri exekúcii na plat.

§ 49
Vyňatie z daňovej povinnosti

Dávky nemocenského poistenia sa nezdaňujú.

§ 50
Neplatné právne úkony

(1) Dojednania v neprospech zamestnancov a ich rodinných príslušníkov alebo pozostalých, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom, sú neplatné.

(2) Zrušený.

(3) Zrušený.

§ 51

Zrušený.

ŠIESTA ČASŤ
ORGANIZÁCIA A HODPODÁRENIE NEMOCENSKÉHO POISTENIA ZAMESTNANCOV

PRVÝ ODDIEL
ORGANIZÁCIA NEMOCENSKÉHO POISTENIA

§ 52

Zrušený.

§ 53

(1) Nemocenské poistenie sa vykonáva v závodoch a v príslušných orgánoch nemocenského poistenia.

(2) Administratívne úlohy spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v závode obstarávajú závody.

§ 54

Zrušený.

DRUHÝ ODDIEL
HOSPODÁRENIE NEMOCENSKÉHO POISTENIA

§ 55

Zrušený.

§ 56

Zrušený.

§ 57

Zrušený.

TRETÍ ODDIEL
KONANIE V DÁVKOVÝCH A V INÝCH NEŽ DÁVKOVÝCH VECIACH NEMOCENSKÉHO POISTENIA

§ 57a

Ak tento zákon alebo zákony národných rád neustanovujú odchýlky od všeobecných predpisov o správnom konaní, platia tieto predpisy.

§ 57b

(1) Proti rozhodnutiu o povinnosti zamestnanca alebo iného príjemcu peňažnej dávky nemocenského poistenia vrátiť preplatok na dávke neprávom vyplatenej, ako aj proti rozhodnutiu v iných ako dávkových veciach nemocenského poistenia, ktoré boli vydané v odvolacom konaní, možno podať opravný prostriedok na súd.ic)

(2) Proti rozhodnutiu o odstránení tvrdosti nie je prípustný opravný prostriedok. Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní predpisov o nemocenskom poistení, odstraňujú orgány určené zákonmi národných rád.

§ 58

(1) Vykonateľné rozhodnutia v dávkových a iných veciach nemocenského poistenia, ako i vykonateľné výkazy nedoplatkov poistného, prirážky k poistnému a penále sú exekučným titulom pre súdnu alebo správnu exekúciu. Vykonateľné platobné výmery na poistné, prirážku k poistnému a na penále a vykonateľné výkazy ich nedoplatkov sú tiež právoplatným dokladom na vydanie príkazu na vybranie.

(2) Platobné výmery na poistné, prirážku k poistnému a na penále sú vykonateľné, ak od ich doručenia uplynulo 15 dní, výkazy nedoplatkov sú vykonateľné, len čo boli doručené; ostatné rozhodnutia vo veciach nemocenského poistenia sú vykonateľné, ak ich už nemožno napadnúť opravným prostriedkom.

SIEDMA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 59

Štátne orgány, ako aj rozpočtové a hospodárske organizácie sú povinné vyhovieť v medziach svojej pôsobnosti žiadostiam orgánov nemocenského poistenia a podávať im bezodplatne oznámenie na jeho vykonávanie a správu. To isté platí pre iné organizácie a zamestnávateľov.

§ 60

(1) Dobrovoľné pokračovanie v nemocenskom poistení a dobrovoľné nemocenské poistenie zaniká 31. januárom 1957.

(2) Dávky zročné v dobe trvania dobrovoľného pokračovania v nemocenskom poistení a dobrovoľného nemocenského poistenia sa poskytujú za podmienok a vo výške podľa predpisov platných pred 1. januárom 1957.

§ 61

(1) Kde sa v iných predpisoch hovorí o národnom poistení, rozumie sa tým, pokiaľ ide o nemocenské poistenie zamestnancov, od 1. januára 1957 poistenie podľa tohto zákona; ak sa majú podľa týchto predpisov použiť ustanovenia platné doteraz pre národné poistenie, použijú sa ustanovenia tohto zákona primerane.

(2) Zrušený.

§ 62

(1) Zamestnancovi, ktorý 31. decembra 1956 bol neschopný práce pre nemoc alebo úraz alebo nevykonával prácu z dôvodu karantény alebo ošetrovania člena rodiny, nenáleží z týchto dôvodov od 1. januára 1957 mzda (plat), prípadne jej časť; náleží mu však od toho istého dňa nemocenské, prípadne podpora pri ošetrovaní člena rodiny v rozsahu a za podmienok určených týmto zákonom.

(2) Zamestnankyni, ktorá 31. decembra 1956 nepracovala pre tehotnosť alebo pre materstvo, nenáleží z tohto dôvodu od l. januára 1957 mzda (plat), náleží jej však od toho istého dňa peňažná pomoc v materstve v rozsahu a za podmienok určených týmto zákonom.

(3) Prídavky na deti za podmienok určených v tomto zákone sa priznajú po prvýkrát za január 1957.

§ 62a

Zrušený.

§ 63

Zrušený.

§ 63a

Zrušený.

§ 64

(1) Zrušujú sa všetky predpisy o veciach upravených týmto zákonom. Najmä sa zrušujú:

a) zákon č. 99/1948 Zb. o národnom poistení v znení neskorších predpisov, ako i ustanovenia vykonávacích predpisov k tomuto zákonu, ak upravujú nemocenské poistenie,

b) zákon č. 90/1949 Zb. o rodinných prídavkoch v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich, ako i predpisy vydané podľa tohto zákona,

c) ustanovenie § 14 ods. 2 zákona č. 64/1950 Zb. o sociálnom zabezpečení osôb povolaných na službu v brannej moci a ich rodinných príslušníkov,

d) zákon č. 102/1951 Zb. o prebudovaní národného poistenia, ak upravuje nemocenské poistenie,

e) ustanovenia § 13 až 15 zákona č. 103/1951 Zb. o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti, ako i predpisy vydané podľa týchto ustanovení,

f) vládne nariadenie č. 109/1952 Zb. o úprave zamestnávateľskej časti poistného v národnom poistení zamestnancov v znení vládneho nariadenia č. 84/1953 Zb.,

g) vládne nariadenie č. 46/1954 Zb. o úprave poistného národného poistenia plateného spotrebnými a výrobnými družstvami a ich družstevnými zväzmi.

(2) Ďalej sa zrušujú všetky ustanovenia predpisov, ak upravujú pre osoby poistené podľa tohto zákona nároky na plnenie obdobné prídavkom na deti. Najmä sa zrušujú:

a) ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 66/1950 Zb. o pracovných a platových pomeroch štátnych zamestnancov,

b) ustanovenie § 26 ods. 1 zákona č. 67/1950 Zb. o pracovných a platových pomeroch sudcov z povolania, prokurátorov a sudcovských čakateľov,

c) ustanovenie § 21 vládneho nariadenia č. 68/1950 Zb., ktorým sa vydáva platový poriadok pre správnych zamestnancov,

d) ustanovenie § 23 vládneho nariadenia č. 69/1950 Zb., ktorým sa vydáva platový poriadok pre učiteľov,

e) ustanovenie § 21 vládneho nariadenia č. 70/1950 Zb., ktorým sa vydáva platový poriadok pre zamestnancov zdravotnej starostlivosti,

f) ustanovenie § 15 vládneho nariadenia č. 71/1950 Zb., ktorým sa vydáva platový poriadok pre sudcov z povolania, prokurátorov a sudcovských čakateľov,

g) obdobné ustanovenia iných platových poriadkov.

(3) Taktiež sa zrušujú všetky ustanovenia predpisov, ak priznávajú nárok na mzdu (plat), prípadne na ich časť v prípadoch, v ktorých tento zákon priznáva nárok na nemocenské, na podporu pri ošetrovaní člena rodiny alebo na peňažnú pomoc v materstve. Platnosť v tomto rozsahu strácajú najmä:

a) ustanovenie § 1154 b) všeobecného zákonníka občianskeho, vyhláseného 1. júna 1811, v znení zákona č. 155/1921 Zb.,

b) ustanovenie § 6 zákona č. 244/1922 Zb., ktorým sa všeobecne upravujú právne pomery medzi zamestnávateľmi a zamestnancami na Slovensku,

c) ustanovenia § 19 až 23 zákona č. 154/1934 Zb. o súkromných zamestnancoch,

d) ustanovenia platových poriadkov č. 68/1950 Zb., č.69/1950 Zb., č. 70/1950 Zb., č. 71/1950 Zb., č. 121/1950 Zb., ako i všetky obdobné ustanovenia iných platových poriadkov a predpisov,

e) ustanovenie § 5 prvej vety zákona č. 189/1936 Zb. o pracovnom pomere redaktorov.

(4) Opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov uverejnené vyhláškou predsedu vlády č. 100/1953 Zb. v znení opatrenia Ústrednej rady odborov o zmenách v organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov uverejneného vyhláškou predsedu vlády č. 65/1955 Zb., ako i vykonávacie predpisy k tomuto opatreniu zostávajú nedotknuté, ak nie sú v rozpore s týmto zákonom, a považujú sa za vydané podľa neho; zrušujú sa však ustanovenia § 59 ods. 1 písm. h) a § 66 tohto opatrenia.

§ 65

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1957; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zákon č. 16/1959 Zb., ktorým sa mení a doplňuje zákon o nemocenskom poistení zamestnancov nadobudol účinnosť 1. aprílom 1959.

Zákon č. 58/1964 Zb. o zvýšení starostlivosti o tehotné ženy a matky nadobudol účinnosť 1. aprílom 1964.

Zákon č. 65/1965 Zb. Zákonník práce nadobudol účinnosť 1. januárom 1966.

Zákon č. 87/1968 Zb. o zmenách v nemocenskom poistení a v nemocenskej starostlivosti nadobudol účinnosť 1. júlom 1968.

Zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia nadobudol účinnosť 1. júlom 1968.

Zákonné opatrenie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb. o zvýšení materského príspevku a o zmenách v nemocenskom zabezpečení nadobudlo účinnosť 1. februárom 1982.

Zákon č. 73/1982 Zb. o zmenách zákona o sociálnom zabezpečení a predpisov o nemocenskom poistení nadobudol účinnosť 1. júlom 1982.

Zákon č. 148/1983 Zb. o zjednotení sadzieb nemocenského nadobudol účinnosť 1. januárom 1984.

Zákon č. 109/1984 Zb. o zmenách v nemocenskom zabezpečení nadobudol účinnosť 1. januárom 1985.

Zákon č. 51/1987 Zb. o zmenách v nemocenskom zabezpečení nadobudol účinnosť 1. júlom 1987.

Zákon č. 110/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov nadobudol účinnosť 1. májom 1990.

Zákon č. 180/1990 Zb. o zmenách predpisov v nemocenskom a sociálnom zabezpečení a materskom príspevku a niektorých ďalších predpisov nadobudol účinnosť 1. júlom 1990.

Zákon č. 134/1991 Zb. o zmenách v nemocenskom zabezpečení nadobudol účinnosť 1. májom 1991.

Zákon č. 306/1991 Zb. o zmenách v sociálnom zabezpečení nadobudol účinnosť 1. augustom 1991.

Zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o niektorých ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení nadobudol účinnosť 1. júnom 1992.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z. o zriadení Národnej poisťovne a o financovaní zdravotného poistenia, nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia nadobudol účinnosť 1. januárom 1993.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti nadobudol účinnosť 1. septembrom 1994 okrem čl. I § 7 ods. 6, ktorý nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia (5. augustom 1994).

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy v oblasti sociálneho zabezpečenia nadobudol účinnosť 1. septembrom 1994.

Ivan Gašparovič v. r.

1a) Napríklad zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.

2) § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

3) Vyhláška Ústrednej rady odborov č. 165/1979 Zb. o nemocenskom poistení niektorých pracovníkov a o poskytovaní dávok nemocenského poistenia občanom v osobitných prípadoch v znení neskorších predpisov.

4) § 62 a 225 Obchodného zákonníka.

4a) § 68 a 231 Obchodného zákonníka.

5) Napríklad zákon č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1993 Z. z.Zákon č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky.Zákon Slovenskej národnej rady č. 420/1991 Zb. o platových pomeroch sudcov a justičných čakateľov v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 66/1994 Z. z. o platových pomeroch prokurátorov a právnych čakateľov prokuratúry Slovenskej republiky.

i) § 85 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v znení zákona č. 153/1969 Zb. a zákona č. 20/1975 Zb.

ia) § 4 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení.

ib) § 23 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb.

6) § 7 ods. 1 zákona č. 1/1991 Zb. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.

ic) § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.